

IPA+

Autism- training for inclusion

Vodic za učenje

Modul 4: Preporučeni modeli intervencije

1. UVOD

Tokom poslednjih decenija došlo je do razvoja širokog znanja o autizmu kroz naučna istraživanja i iskustvo stručnjaka i organizacija koje su svedočile o evoluciji i pozitivnom uticaju sveobuhvatnih intervencija zasnovanih na obrazovanju, socijalnoj podršci, razvoju sposobnosti i prilagođavanju pojedincu sa autizmom.

Ovaj modul za učenje predstavlja glavne modele intervencije za autizam koji se preporučuju u studijama i priručnicima o dobrim praksama sa visokim priznanjima naučne i stručne zajednice na međunarodnom nivou.

Ovi referentni modeli omogućavaju usmeravanje prema profesionalnoj praksi i razvoju kompetencija u ključnim razvojnim oblastima u kojima ljudi sa autizmom pokazuju velike poteškoće.

Kada govorimo o autizmu znači da govorimo o ljudima sa stanjem koje – čak i izvan individualnih razlika – pokazuje invaliditet na mnogo različitih načina. Na osnovu zajedničkih centralnih karakteristika, aspekti koji se odnose na pojedinačne karakteristike (psihološki mehanizmi koji određuju obradu informacija, način učenja i ispunjavanja zahteva iz konteksta, ponašanje, kognitivni nivo, profil adaptivnih sposobnosti itd.), čini da istraživači trenutno više koriste izraz "autizmi" nego "autizam".

Ovaj napredak dovodi nas u vreme kada su mnoge organizacije i profesionalci preuzeli model kvaliteta života kao filozofiju i metodologiju koja vodi profesionalnoj praksi i razvoju usluga podrške.

2. CILJEVI

- Odraz profesionalnih veština potrebnih za intervenciju u različitim kontekstima sa osobama sa autizmom.
- Analiza referentnih modela intervencija kod autizma.
- Analiza strategija koje omogućavaju razvoj referentnih modela intervencija.
- Razlikovanje metodologija i vrsta podrške za implementaciju programa intervencije.
- Upoznavanje sa alatima za keiranje i procenu programa intervencije.
- Identifikovanje smernica i razvojnih procesa osoba sa autizmom.
- Opisivanje modela kvaliteta života.

3. KOMPETENCIJE

- Znanje o razlikovanju modela intervencije na osnovu dobrih praksi i kako da se implementiraju.
- Osnovne profesionalne veštine neophodne za intervenisanje u različitim kontekstima i tokom životnog ciklusa osoba sa autizmom.
- Poznavanje osnova intervencije zasnovane na etici, modelu kvaliteta života i naučnim dokazima i njihovo korišćenje u profesionalnoj praksi.
- Prilika za razmišljanje, razmenu i analizu dobrih praksi sa ciljem promovisanja poboljšanja kvaliteta intervencije i kvaliteta života ljudi sa autizmom.
- Razumevanje kako autizam može uticati na razvoj osobe.
- Mogućnost dobijanja adekvatnog nivoa razumevanja različitih situacija i konteksta koji zahtevaju intervenciju.
- Unapređenje i intervencija zasnovana na razvoju sposobnosti osoba sa autizmom.
- Kako planirati i razviti program intervencije.
- Poznavanje načina prilagođavanja konteksta i/ili strategija i podrške prema individualnim potrebama.

4. SADRŽAJ

Modul 4: preporučeni modeli intervencije

- 1) Modeli intervencije zasnovani na naučnim dokazima:
 - Važnost naučnih dokaza.
 - Različiti modeli intervencije.
- 2) TEACCH model:
 - Strukturirano učenje.
 - TEACCH principi.
 - Organizacija okruženja.
 - Vremenska organizacija zadataka.
 - Individualizacija.
 - Vizuelna podrška.
- 3) Intervencija neželjenog ponašanja pomoću Pozitivne Bihevioralne Podrške
 - Definicija neželjenog ponašanja.
 - Faze Pozitivne bihevioralne podrške.
 - Preventivne strategije Pozitivne bihevioralne podrške
- 4) Alternativni i augmentativni sistemi komunikacije:
 - Važnost komunikacije.
 - Tipologija alternativnih i augmentativnih sistema komunikacije:
 - PECS
 - Schaeffer
 - Multimodalnost
 - Važnost vizuelnog jezika.

- 5) Model kvaliteta života.
 - Definicija.
 - Dimenzije kvaliteta života.
 - Indikatori i predlozi za primenu.
- 6) Razvojni pristupi: razumevanje osoba sa autizmom.
 - Razvojne karakteristike.
 - Implikacije za učenje.

5. BIBLIOGRAFIJA

- Confederación Autismo España. Autismo, calidad de vida hoy.
<http://www.panaacea.org/wp-content/uploads/2016/03/Autismo-Calidad-de-Vida-HoyConfederaci%C3%B3n-Autismo-Espa%C3%B1a.pdf>
- Mulas F, Ros-Cervera G, Millá MG, Etchepareborda MC, Abad L, Téllez de Meneses M. Modelos de intervención en niños con autismo. RevNeurol 2010; 50 (Supl 3): S77-84. Disponible en:
<http://faros.hsjdbcn.org/adjuntos/1839.1-bdS03S077.pdf>
- AETAPI (2013). Intervención sin evidencia contrastada. Disponible en
<http://aetapi.org/nuestra-opinion-intervenciones-sin-evidencia-contrastada/>
- Fuentes, J. et al. Guía de buena práctica para el tratamiento de los TEA. REV NEUROL 2006; 43 (7): 425-438. Disponible en
<http://espectroautista.info/ficheros/bibliograf%C3%ADa/fuentesbiggi2006gbp.pdf>